

Jaume Aran. Foto: Farrús

Jaume Aran, un mossèn del segle XXI

Un alcalde de la comarca li va dir no fa masses dies que es podia considerar la fundació privada Sant Francesc d'Assís com l'empresa més gran del Maresme. Al polític municipal no li faltaven arguments per justificar aquesta afirmació. En els temps que corren, l'organització que presideix el mossèn Jaume Aran i Suriol té una plantilla de 287 treballadors, amb un pressupost de prop de 1.000 milions de pessetes l'any.

Joan M. Gomis.- De fet, per la seva manera de vestir (americana i corbata modernes) i parlar (amb les idees molt clares, sobre la gestió i el funcionament de la fundació que presideix), el mossèn Aran podria passar perfectament per un autèntic empresari. Coneix amb detall l'engranatge que fa rutllar la seva institució i parla d'ell amb fruïció. Explica com motivar el personal, de quina manera millorar l'eficiència, la importància d'ajustar els costos. Descriu els processos per millorar la qualitat en el servei. Parla de la necessitat de saber quadrar els números, d'envoltar-se de gent vàlida... talment com ho faria un empresari d'èxit. Però un tret cracterístic de la seva organització la desqualifica definitivament com a empresa: la inexistència de l'afany de lucre que marca les iniciatives de tota entitat mercantil, acompanyada d'una vocació inequívocament social i humanitària.

El Mossèn Aran va fundar la Fundació Sant Francesc d'Assís l'any 1977, quan encara tenia competències en aquestes matèries el Ministeri de la Governació. La llavor d'aquesta iniciativa va ser escampada pel Gramic (Grup d'Amics de Minusvàlids de Catalunya), que en la dècada dels 50 ja treballava en pro d'aquestes persones necessitades amb molta voluntat i pocs mitjans. «Érem un grup de bons amics que anavem als hospitals i cases particulars, de forma altruïsta, per ajudar els minusvàlids físics. La majoria d'ells tenien greus problemes provocats per

les barreres arquitectòniques. Nosaltres ens obligàvem, entre d'altres coses, a fer una excursió amb ells un cop al mes, pagant les despeses de les nostres butxaques, en una època en què els autobusos no disposaven dels avantatges tècnics d'avui que trenquen les barreres arquitectòniques per a aquest tipus de passatgers. La il·lusion ens feia superar totes les dificultats», recorda ara el mossèn Aran.

Avui, la Fundació Sant Francesc d'Assís que presideix ell mateix, disposa de quatre residències, tres d'elles en el terme municipal d'Alella: Can Torres, seu social de la fundació i alhora un autèntic centre sòcio-sanitari que actua com un petit hospital on es fa de tot menys operacions quirúrgiques; Les Hortènsies i La Vinya, la més recent i situada entre les urbanitzacions de Mar i Muntanya i La Solaia. L'altre edifici, El Montseny, es troba al Masnou. En total atén 400 persones. «Una xifra molt important, però encara insuficient perquè tenim una llista d'espera de 140 persones que no podem atendre», reconeix amb impotència mossèn Aran.

Els residents d'aquests edificis de la fundació, la rehabilitació dels quals ha requerit també una costosa inversió, són disminuïts psíquics i avis, entre els quals hi ha un grup de dones invidents, provinents de l'antic Hogar de Santa Lucía que havien estat instal·lades a la l'actual seu

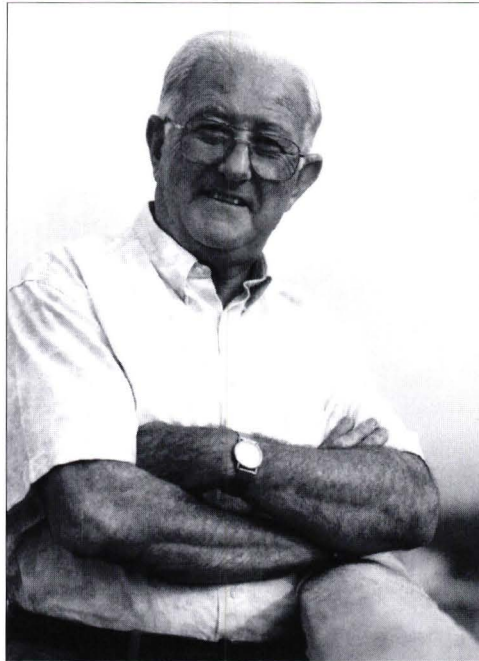
del Museu de la Ciència de Barcelona, de la Caixa. La procedència social d'aquestes persones es pot qualificar de baixa, per la qual cosa s'entén que el finançament de la fundació no provingui de les aportacions dels residents. La fundació es finança mitjançant diferents convenis signats amb la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i la Caixa de Pensions.

Malgrat que Alella es pot considerar un municipi afortunat per la influència que està tenint la presència de la fundació en el seu terme (hi ha preferència d'ingrés pels alellencs, està donant llocs de treball a persones del poble i la comarca, els contractes amb proveïdors o amb constructors se signen habitualment amb empresaris locals,...) no es pot dir que el seu aterratge al poble fós afortunat. Va ser l'any 1981 quan la Fundació Sant Francesc d'Assís, gairebé per atzar, es va instal·lar en una casa d'Alella Park, amb un grup de 17 disminuïts. Sembla que la seva presència va molestar els veïns. «La situació va arribar a un punt que un bon dia ens vam reunir amb ells per discutir-ho. Jo no oblidaré mai que al meu costat tenia a l'alcalde Pepe Casco i el desaparegut tinent d'alcalde Bartomeu Llinàs. Ambdós em van donar suport al màxim, però vaig veure la situació tan complicada que vaig comprometre'm a marxar d'allà en tres mesos. I efectivament, transcorregut aquest temps, ens trobàvem instal·lats a Can Torres. No tinc paraules per agrair la tasca d'en Pepe Casco, l'home que em va impulsar de debó a continuar amb l'obra».

El mossèn Aran és un alellenc que va néixer a Sant Andreu de la Barca. És diocesà, cosa que vol dir que depèn directament de l'arquebisbat. Està adscrit a la parròquia d'Alella, on col·labora amb el rector, mossèn Joan Barat. És un capellà peculiar. Ha optat clarament per fugir de la queixa permanent a l'acció eficient, afrontant els problemes de cara. Amb un marcat esperit de servei, que reconeix com a herència dels seus pares, es troba molt còmode en un moment com l'actual en el qual els signes externs dels religiosos -"aquells que en deien de missa i olla"- han perdut rellevància. "El que realment és important en la vida del sacerdot, el que Crist ens va ensenyar, és donar-se a les persones més necessitades, prescindint si són riques o pobres, pecadores o santes", proclama el pare Jaume Aran.

Aquesta vocació de servei pels més necessitats li va ser inculcada per mossèn Pere Llumà, una de les persones

que ha marcat la seva vida. Després d'estudiar al seminari de La Conreria (quatre anys) i al de Barcelona, el pare Aran va començar de molt jove com a vicari a Esparraguera. Allà va ser reclamat pel pare Llumà per anar a impartir classes a la mítica escola Virtèlia, per on ha passat una bona part de la classe política d'orientació nacionalista moderada que avui governa Catalunya. Una etapa fonamental en la seva vida que va compartir amb personatges com Jordi Pujol, Marta Ferrusola, Pasqual Maragall, Macià Alavedra, o el mateix Miquel Roca.

No és estrany que la Fundació Sant Francesc d'Assís representi avui allò que li dóna més satisfacció com a persona i com a sacerdot. «Valgui l'expressió, jo la vaig parir. És el meu fill, vaig donar-li tot el meu patrimoni i ara hi dedico la vida». Pot dir-se que el mossèn Aran es passa les 24 hores de tots els dies pendent de la seva obra. Podríem dir patint per la seva obra. Perquè, malgrat el seu eficient funcionament, es troba impotent per resoldre situacions

que sovint se li plantegen. Com quan a la porta de Can Torres ha trucat, a mitja nit, la Guàrdia Civil acompanyant un avi apallissat, trobat al carrer sense domicili, desemparrat, que els servidors de la llei no saben on col·locar. O com quan, malauradament cada cop amb més freqüència, els familiars d'alguns avis més que ingressar-los com a residents els aparcen a les residències per oblidar-se'n. Situacions difícils que només poden compensar «els moments de satisfacció que proporciona el somriure d'un disminuït o el gest d'agraïment d'un avi».

El director de la Revista Alella, en Ramon Ruiz, un dia li va preguntar a mossèn Aran: I en aquelles zones on no funcionen residències com les d'aquesta fundació, com s'ho fan per atendre a aquestes persones necessitades?. La resposta del sacerdot, molt lluny de la falsa modèstia, ressona com una autèntica amenaça, present i futura: «No hi ha fundacions com aquestes enlloc». I el mossèn Aran li va mostrar al director de la revista una carta on el conseller Comas, de Benestar Social, reconeix la feina de la Fundació com a modèlica i exemplificadora per a aquells que vulguin dur a terme iniciatives similars, a qui adreça cap a Can Torres. La carta, que no amaga un preocupant reconeixement implícit de les limitacions (pressupostàries, estructurals,...) de l'administració per atendre les necessitats d'aquestes persones és, sobretot, un reconeixement de l'obra de mossèn Aran i la seva fundació. I per què no, un valor afegit a l'orgull dels alellencs.